

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΝΟΗΣΙΣ»
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διαγώνισμα στην Έκθεση Α' λυκείου

ΟΝΟΜ/ΜΟ:..... **ΒΑΘΜΟΣ:**

.....

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η υποχώρηση των ελληνικών σπουδών στα πανεπιστήμια του εξωτερικού, ιδίως της Ευρώπης, οφείλεται κατά κύριο λόγο στον εξοβελισμό των ανθρωπιστικών γραμμάτων από το πρόγραμμα των μαθημάτων του σχολείου (Γυμνασίου – Λυκείου). Από τον εξοβελισμό αυτόν ωφελούνται νέα γνωστικά αντικείμενα (η πληροφορική, η περιβαλλοντική εκπαίδευση, οι βιολογικές επιστήμες, πολλές ξένες γλώσσες, διάφορες πρακτικές γνώσεις κ.ά.). Η κατάργηση της διδασκαλίας των Ελληνικών στα σχολεία χωρών της Ευρώπης, όπου διδασκόταν παλαιότερα, **αποθάρρυνε** τους νέους να ακολουθήσουν ελληνικές σπουδές στα πανεπιστήμια εξαιτίας της έλλειψης επαγγελματικής απασχόλησης. Έτσι, **υποχώρησαν** σταδιακά και οι ελληνικές σπουδές από τα πανεπιστήμια, έκλεισαν και κλείνουν οι έδρες Ελληνικών, όταν αποχωρήσει ο καθηγητής που κατέχει την έδρα.[...]

Αν υπάρξουν ανάγκες διδασκαλίας της Ελληνικής (της αρχαίας, κυρίως, αλλά και της νέας), θα τονωθούν και θα ξαναζωντανέψουν οι ελληνικές σπουδές στα πανεπιστήμια.

Πηγή συγκρατημένης αισιοδοξίας είναι το γεγονός ότι η παγκόσμια κρίση που μαστιάζει τον κόσμο σήμερα οδηγεί σε αναζητήσεις που ξαναφέρνουν στο προσκήνιο τον άνθρωπο, την ανθρωπιά και έναν νέο ανθρωπισμό μέσα από τις διαψεύσεις ουτοπικών προσδοκιών, τις απογοητεύσεις μιας μαζικής στροφής στον καταναλωτισμό, την **ψεύτικη** οικονομική ευφορία των πιστωτικών καρτών και, κυρίως, την απάρνηση καθιερωμένων αξιών που φώτιζαν τον δρόμο τους.

Γενικότερα, το κεφάλαιο της χώρας μας που λέγεται «ελληνική γλώσσα» δεν το έχουμε αξιοποιήσει όσο θα έπρεπε εντός και εκτός Ελλάδος. Μέσα στη χώρα μας ως αξία που συνδέεται άμεσα με τον πολιτισμό, την ιστορία, τη νοστορπία, την ίδια την ταυτότητά μας και, πάνω απ' όλα, με μια ποιότητα σκέψης που αναγκαστικά περνάει μέσα από τη γλώσσα. Και φυσικά, με μια ποιότητα παιδείας, η οποία **στηρίζεται** κατά κύριο λόγο στη γλώσσα. Έξω από τη χώρα μας πάλι δεν έχουμε προβάλει την ελληνική γλώσσα με σωστό και ουσιαστικό τρόπο, όχι με μεγαλοστομίες και **αλαζονεία**. Για παράδειγμα, δεν έχουμε

καταδείξει τι προσφέρει η γνώση της Ελληνικής στους ομιλητές άλλων ευρωπαϊκών γλωσσών για μια βαθύτερη κατανόηση της σημασίας απαιτητικών λέξεων της δικής τους γλώσσας, όταν αποτελούν δάνεια από την Ελληνική.

Οι χιλιάδες των δανείων που έχουν ληφθεί από την Ελληνική πρώτα και πάνω απ'

όλα **συνιστούν** έννοιες εκφρασμένες με ελληνικές λέξεις. Και είναι με τέτοιες έννοιες που συγκροτούνται τα νοήματα, με τα οποία λειτουργεί η ανθρώπινη σκέψη. Μεγάλο μέρος του δυτικού ευρωπαϊκού στοχασμού έχει βασιστεί και εκφραστεί με τέτοιες έννοιες-λέξεις. Σε αυτό το σκεπτικό στηρίζεται άλλωστε η απόφαση του υπουργού Παιδείας της Αγγλίας να υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης στην ελληνική γλώσσα μαθητών των σχολείων της Μεγάλης Βρετανίας ήδη από το Δημοτικό. Η διαδικασία πρώιμης επαφής των μικρών μαθητών με απαιτητικές έννοιες-λέξεις, προφανώς από καταλλήλως επιλεγμένα ή συντεταγμένα κείμενα, αναμένεται να **διευρύνει** τη σκέψη τους και να ασκήσει βαθμηδόν τη διανοητική τους ικανότητα σε συσχετισμό με έννοιες-λέξεις που υπάρχουν ήδη στη μητρική τους γλώσσα.

Γ. Μπαμπινιώτης, εφ. Το Βήμα, 30.12.2012 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με τον συγγραφέα του κειμένου, η ελληνική γλώσσα έχει

ιδιαίτερη σημασία και για άλλους Ευρωπαϊκούς λαούς; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 10)

A2. Ποια είναι η άποψη του Μπαμπινιώτη σχετικά με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η ελληνική γλώσσα; (80-90 λέξεις)

(μονάδες 10)

B1. α. Να εντοπίσετε τέσσερις διαρθρωτικές λέξεις (σ' ολόκληρο το κείμενο) που βοηθούν στη συνοχή μεταξύ των τμημάτων του κειμένου.

β. Να βρείτε τρεις λέξεις ή φράσεις με συνυποδηλωτική λειτουργία στο κείμενο και να εξηγήσετε τι επιτυγχάνεται με τη χρήση τους.

(μονάδες 10=4+6)

B2. «Έξω από τη χώρα μας πάλι δεν έχουμε προβάλει την ελληνική γλώσσα με σωστό και

ουσιαστικό τρόπο».

1. Να αιτιολογήσετε την επιλογή της ενεργητικής σύνταξης από τον συγγραφέα.

2. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(μονάδες 10)

B.3. Να συντάξετε μία παράγραφο 60-80 λέξεων με θέμα την ελληνική γλώσσα, στην οποία θα χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες λέξεις και φράσεις: **μητρική γλώσσα, σημασία, ικανότητα σκέψης, πνευματικοί ορίζοντες, καλλιέργεια, γνώσεις, έκφραση, δύσκολες έννοιες.**

(μονάδες 10)

B.4. Να δώσετε ένα συνώνυμο για τις τονισμένες λέξεις του κειμένου και ένα αντώνυμο για κάθε μια από τις υπογραμμισμένες.

(μονάδες 10)

Γ. Να συντάξετε ένα άρθρο, (300 λέξεων) στο οποίο να εξηγείτε τους λόγους για τους οποίους οι νέοι θα πρέπει να μεριμνούν για τη διατήρηση αλλά και τον εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας.

(μονάδες 40)